

Open Vld-Europarlementsleden Annemie Neyts, Dirk Sterckx en Johan Van Hecke eensgezind over het "jarige" Verdrag van Rome:

Na 50 jaar nog brandend actueel...

Dit jaar is het precies 50 jaar geleden dat in Rome de basis werd gelegd voor de huidige Europese integratie. Zes landen ondertekenden er een Verdrag dat als eerste steenlegging mag worden aanzien voor het grote Europese huis van vandaag. De zes handtekeningen werden er inmiddels 27, in naam van 550 miljoen Europeanen die 23 verschillende talen spreken.

Grensoverschrijdende oplossingen zoeken voor grensoverschrijdende problemen was en is nog steeds het uitgangspunt. Die problemen zijn uitgebreid en geëvolueerd. De bekommernis om vrede en veiligheid, welvaart en stabiliteit is een halve eeuw later aangevuld met een zorg voor een schoner milieu, de strijd tegen internationale fraude en georganiseerde misdaad. De Europese burger kan zich overal in Europa vrij bewegen; hij kan werken, wonen, reizen en consumeren op het gehele grondgebied van de Unie, voorzien van een degelijke sociale bescherming.

Er is ongelooflijk veel veranderd.

Nooit eerder in de wereldgeschiedenis werd op 50 jaar zoveel gerealiseerd. "Niets is perfect, maar de Europese integratie mag als een succesverhaal worden beschouwd", meent **Annemie Neyts**, die de belangrijkste realisaties op een rijtje zet.

Het is precies 15 jaar geleden dat de eengemaakte "interne" Europese markt een nieuwe impuls kreeg. Het Plan Delors streeft naar de voltooiing van de interne markt. De "vier vrijheden", vrijheid van personen, goederen, diensten en kapitaal, staan hier centraal.

De interne markt is weliswaar nog niet volledig voltooid, maar men vergeet nogal gemakkelijk hoeveel vooruitgang er is geboekt. Die vooruitgang is het best te meten door na te kijken hoe het leven er tien jaar geleden uitzag.

Vrachtwagens moesten nog aan de binnengrenzen stoppen voor een inspectie van hun lading. Personen werden onderworpen aan grenscontroles. De telecommunicatiesector werd nog beheerst door monopolies met overal hoge telefoontarieven en slechte dienstverlening. Vliegtickets kostten een maandloon. De liberalisering heeft dit alles drastisch veranderd, ten voordele van de consument.

In alle lidstaten golden voor producten verschillende technische eisen. Banken en verzekeringsondernemingen hadden te maken met vergunningsplichten en hoge transactiekosten. De kans om een overheidsopdracht in een andere lidstaat uit te voeren, was nihil. Voor burgers was het moeilijk om in een andere lidstaat te gaan wonen of werken. Het Europese consumenten- en milieubeleid was onzichtbaar.

Dit is allemaal verleden tijd. Nu kunnen ruim 20 miljoen ondernemingen in Europa zaken doen en kunnen 550 miljoen burgers in een andere lidstaat verblijven, onbeperkt aankopen doen, werken of studeren. Volgens een recente enquête van de Europese Commissie, vindt 80% van de Europese burgers dat de interne markt een positief effect heeft op hun dagelijks leven. Evenveel bedrijven stellen dat de interne markt hun werking positief heeft beïnvloed.

Want de interne markt blijft brandend actueel. De komende jaren zullen de zwakke plekken nog beter aan het licht komen: waarom er van land tot land nog steeds sterke prijsverschillen zijn voor goederen of diensten, waarom het nog altijd zo moeilijk is om in een andere lidstaat een hypotheek te nemen, of om pensioen- of andere sociale rechten naar het buitenland over te schrijven.

Het uiteindelijk streefdoel van de interne markt is een echte "thuismarkt". Dit betekent dat de interne markt werkelijk "één markt" moet worden, waarbij elke mogelijke belemmering is weggewerkt en geen enkel onderscheid meer bestaat tussen de Lidstaten.

Naast de interne markt is de meest "zichtbare" Europese verdienste de invoering van één gemeenschappelijke munt, de euro. Toeval of niet, maar deze maand is het net 5 jaar geleden dat onze Belgische Frankskes definitief moesten ingeruild worden voor euro's. Die moeilijke overgangperiode van tellen en omrekenen zijn we intussen al vergeten...

En toch was dit niet zo evident. De invoering van de euro was de grootste monetaire operatie ooit in de geschiedenis. Burgers en bedrijven zijn de grote overwinnaars geworden van euro. Wie voordien door Europa reisde, moest meerdere geldbeugels bij zich hebben met verschillende munten en biljetten.

Nu zijn alle prijzen in euro uitgedrukt en dus gemakkelijker te vergelijken. Niemand moet nog prijzen omrekenen en men bespaart enorm op wisselkosten. De Europese Centrale Bank zorgt voor monetaire stabiliteit en zorgt zo voor een gunstig investeringsklimaat en een gunstige rente. Of vindt u het zo evident dat de rente op haar laagste niveau staat sinds de tweede Wereldoorlog en dat de inflatie steevast onder controle blijft?

Last but not least moet de uitbreiding van de Europese Unie naar het Oosten en het Zuiden van ons continent onmiskenbaar als een grote realisatie worden aanzien. Het Europees project is overgeslagen van een puur West-Europees naar een pan-Europees continentaal project: de uitbreiding van 6 naar 27 landen, in verschillende fases, heeft geleid tot een Unie gaande van de Baltische staten tot Portugal en van Cyprus tot Ierland.

De uitbreiding van de Unie verloopt niet zonder risico's, maar het is hoe dan ook een historische kans na het wegvalen van de Berlijnse Muur. Die kans mochten we niet laten ontglippen. Nooit eerder in de wereldgeschiedenis werd het Europese continent op dergelijke grootschalige manier met zichzelf verzoend.

Een Europees Parlement met echte politieke macht.

Die groei, zowel in de breedte als in de diepte, heeft ook zijn gevolgen op institutioneel vlak. Een Europese Unie kan maar goed werken als ze daarvoor de juiste middelen en structuren heeft.

Indien er een Europese instelling doorheen deze evolutie merkkelijk aan macht en bevoegdheden heeft gewonnen, is dat het Europees Parlement, meent **Dirk Sterckx**. Ik heb dit parlement zien evolueren van een "adviesraad", bestaande uit afgevaardigden van nationale parlementen, tot een rechtstreeks verkozen assemblee met verregaande bevoegdheden op het vlak van wetgeving en budgetcontrole.

Laten we met dit laatste beginnen. Het Europees Parlement moet jaarlijks de EU-begroting goedkeuren. Momenteel gaat het om een budget van meer dan 100 miljard euro, wat toch niet niks is.

De begroting goedkeuren is geen loutere boekhoudkundige taak. Via de begroting worden de belangrijkste politieke prioriteiten vastgelegd: enkel projecten waar geld is voor voorzien, worden uitgevoerd. De begroting is dus een eerste aanzet om werkelijk te wegen op de Europese besluitvorming.

Daarenboven heeft het Europees Parlement een grote controle op de uitvoerende macht, ondermeer via goedkeuring van de nieuwe Voorzitter en de leden van de Europese Commissie. Denk maar aan de moeilijkheden die toenmalig Belgisch Commissaris Busquin ondervond tijdens hoorzittingen in het Europees Parlement waaraan elke kandidaat-commissaris wordt onderworpen. Of aan de Commissie Santer die in 1999 door het Europees Parlement werd naar huis gestuurd. Het Europees Parlement slaagde toen in iets waarin een nationaal parlement nauwelijks nog lukt: een regering doen vallen!

Maar de allerbelangrijkste vooruitgang voor het Europees Parlement is ongetwijfeld de invoering van de medebeslissingsprocedure door het Verdrag van Maastricht in 1992. Deze besluitvormingsprocedure zorgt ervoor dat het Europees Parlement op gelijke voet staat met de Raad van de Europese Unie. Sinds 1992 wordt de medebeslissingsprocedure toegepast in almaar meer beleidsdomeinen. Concreet houdt dit in dat het Europees Parlement op dit moment voor meer dan 80% van de Europese wetgeving voluit meebeslist.

Ook op nationaal vlak moet men rekening houden met Europese wetgeving: voor materies waar Europa bevoegd is: tot 70 % van nationale wetgeving is enkel de omzetting van Europese Richtlijnen. Nationale parlementen “vertalen” eigenlijk in nationale wetten wat vooraf op Europees niveau werd vastgelegd. Dit is bijvoorbeeld het geval op het vlak van milieu, consumentenbescherming, liberalisering van overheidsdiensten zoals de post en energievoorziening.

Een concreet voorbeeld hiervan is de zogenaamde TV-richtlijn, waar het Europees Parlement heeft aangedrongen dat belangrijke sport- en culturele evenementen vrij voor iedereen moeten te bekijken zijn. Evenementen zoals de Olympische Spelen, het WK voetbal en de Koningin Elisabeth-wedstrijd mogen dus niet exclusief voor betaaltelevisie worden voorbehouden.

Blik naar de toekomst.

Ook al is er heel veel bereikt, het werk is zeker nog niet af. We staan op een scharnierpunt met enorme uitdagingen voor Europa in de nabije toekomst, stelt **Johan van Hecke**. Hij verwijst naar de toenemende globalisering, waar Europa een proactieve rol moet gaan spelen.

Het Europees Parlement ziet toe op het respect van fundamentele beginselen zoals democratie en erkenning van mensenrechten. Nu al wordt jaarlijks door het Europees Parlement een verslag opgemaakt van de stand van zaken van de mensenrechten in de wereld. Regeringen en regimes worden op de vingers getikt of krijgen aanbevelingen hoe zij de situatie in hun land kunnen verbeteren. Jaarlijks reikt het Europees Parlement de bekende “Sacharov-prijs” uit voor vrijheid en democratie aan iemand die zich terzake bijzonder verdienstelijk heeft gemaakt. Kortom, het Europees Parlement wordt door velen beschouwd als de waakhond van de democratie en de mensenrechten.

De Europese integratie is een uitstekend voorbeeld dat internationale samenwerking zoveel meer “rendabel” is dan protectionisme of een defensieve, nationalistische reflex. De Europese samenwerking heeft ervoor gezorgd dat Europa, door de toenemende globalisering en de enorme stijging van de wereldhandel, de grootste economische macht ter wereld is geworden. In totaal

vertegenwoordigt de Europese Unie nagenoeg één vijfde van alle mondiale handel, hetgeen beduidend meer is dan de Verenigde Staten, China of Japan.

De Europese Unie vertegenwoordigt, ook na de uitbreiding, amper 6% van de wereldbevolking. Maar we nemen wel het grootste deel van de wereldhandel voor onze rekening. Met bijna 1.000 miljard euro is de EU de grootste uitvoerder van goederen ter wereld, hetzelfde geldt voor de diensten met bijna 300 miljard euro.

De Europese Unie kent de grootste open economie ter wereld: we drijven handel met circa 130 landen uit de hele wereld. Het doen verdwijnen van grenzen tussen landen en volkeren, naast het wegnemen van alle belemmeringen om tot een volledige liberalisering van de handel te komen, zijn wellicht de grootste basisdoelstellingen geweest om de huidige Europese Unie op te richten. Dit geldt vooreerst intern, maar steeds meer ook extern.

Het maatschappelijk belang van wereldhandel houdt ook een deel ontwikkeling in. In multilaterale handelsbesprekingen heeft de Europese Unie in een aantal aspecten de kant van de ontwikkelingslanden gekozen, om hun toegang te verbeteren tot de globale markten voor landbouw- en industrieproducten.

Met het “Everything But Arms” initiatief wil de Europese Unie 49 van de minst ontwikkelde landen ondersteunen. Dit initiatief houdt in dat de EU haar markten openstelt voor onbeperkte hoeveelheden van alle producten uit deze landen, uitgezonderd wapens. Geen invoerbeperkingen of invoerrechten dus.

Ook op andere vlakken verschaft de Europese Unie voordelen aan arme landen opdat ze zich beter zouden kunnen inschakelen in de wereldeconomie. Met de Afrikaanse landen worden nu Economische Partnerschapsovereenkomsten afgesloten, die hen een bevoorrechte handelspositie geven met Europa. Dit moet hen helpen hun economie beter te ontwikkelen en de inter-Afrikaanse handel te bevorderen. De onderhandelingen hierover zijn volop aan de gang en zullen tegen volgend jaar zijn afgerond.

Kortom, verder kijken dan de eigen grenzen en werken aan een betere wereld is wellicht de grootste uitdaging voor Europa in de toekomst.

Annemie Neyts, Dirk Sterckx, Johan Van Hecke